

ОСОБЛИВОСТІ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ПЕРЕКЛАДУ ПУБЛІЧНИХ ВИСТУПІВ НА КОНФЕРЕНЦІЯХ TED TALKS

Глущенко О. В.

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри філології*

Одеський національний морський університет

вул. Мечникова, 34, Одеса, Україна

orcid.org/0000-0003-3317-5539

gluschenko2828@gmail.com

Ключові слова:

*аудіовізуальний переклад,
медіатексти, субтитрування,
публічна промова, стратегія
перекладу, стратегія
комунікативно-рівноцінного
перекладу, перекладацькі
тактики, операції перекладу.*

Публічні промови як об'єкт перекладознавчого дослідження завжди викликають певні труднощі, оскільки вони є складною системою уявлень та знань, які, окрім тексту, містять ще й екстралінгвістичні фактори, особливо важливі для розуміння повідомлення оригіналу. Метою статті є визначення й аналіз стратегії і тактик аудіовізуального перекладу публічних виступів на конференціях TED Talks. Характерною ознакою досліджуваних виступів є використання вербальних (словесних) і невербальних засобів (поза, жести, міміка, одяг, знаки, символи). У рамках комунікативного підходу до перекладу під стратегією здійснення перекладацької діяльності розуміємо програму здійснення перекладацької діяльності, основними компонентами якої є орієнтування в комунікативній ситуації і стратегічне планування характеру поведінки перекладача, необхідного для досягнення мети перекладу.

Визначено, що стратегія комунікативно-рівноцінного перекладу публічних промов реалізується за допомогою тактик (перекладацьких операцій, використовуваних для вирішення певної задачі з урахуванням вибраної стратегії перекладу): тактики прагматичної адаптації, тактики коректного оформлення інформації, тактики передачі релевантної інформації, тактики відтворення формально-структурних характеристик тексту й тактики модифікації синтаксичної структури вихідного повідомлення. Прийоми (перекладацькі операції) пов'язані з відмінностями в структурах двох мов як засобів реалізації певних тактик перекладу. Найрозповсюдженішою трансформацією в аналізованих текстах є генералізація, вилучення, заміна частин мови, компенсація та генералізація, які зумовлені правилами синтаксису та граматичної сполучності в межах речення та словосполучення англійської мови. Такий вибір перекладацьких прийомів зумовлений унікальністю поєднання вербальних та невербальних засобів комунікації, взаємозв'язку між зображенням та звуком, а також особливостями функціонування англійської та української мов.

PECULIARITIES OF AUDIO-VISUAL TRANSLATION OF PUBLIC SPEECHES AT TED TALKS

Hlushchenko O. V.

*Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at the Department of Philology
Odessa National Maritime University
Mechnikova str., 34, Odessa, Ukraine
orcid.org/0000-0003-3317-5539
glushchenko2828@gmail.com*

Key words: *audiovisual translation, media texts, subtitling, public speaking, translation strategy, strategy of communicatively equivalent translation, translation tactic, translation operation.*

One of the main difficulties of translating public speeches lies in the fact that they are a complex system of ideas and knowledge. Besides purely linguistic difficulties, translation of a public speech involves a great number of problems caused by numerous extralinguistic factors that are especially important for understanding the original message. The aim of the article is to define and analyse the strategy and tactics of audio-visual translation of public speeches at TED Talks conferences. So, there are several specific features of the studied speeches: verbal (words) and nonverbal means (posture, gestures, facial expressions, clothing, signs, symbols). Within the communicative approach to translation, the strategy of translation is understood as the program of translation activity, the main components of which are orientation in the communicative situation and strategic planning of the translation process necessary to achieve the goal of translation.

It is determined that the strategy of communicatively equivalent translation of public speeches is realized with the help of tactics (translation operations used to solve a certain problem considering the chosen translation strategy): the tactic of pragmatic adaptation, the tactic of precise and complete information transfer, and tactics of modification of the syntactic structure of the original message.

Translation techniques are predetermined by differences between the systems and structures of the two languages, and transformations necessary to achieve the goal of translation within a certain translation strategy.

The most common transformations used in translation of public speeches at TED Talks conferences are: generalization, omissions, replacements, compensation and generalization. These changes depend on the character of correlation between the rules of syntax and grammatical coherence within the sentence and phrase of source and target languages. This choice of translation techniques is due to the unique combination of verbal and nonverbal means of communication, the relationship between image and sound, as well as the peculiarities of the functioning of English and Ukrainian.

Постановка проблеми. Володіння інформацією відіграє вирішальну роль майже у всіх сферах людської життєдіяльності, особливо у XXI столітті, адже відбувається стрімкий розвиток і збільшується кількість масової комунікації та новітніх інформаційних технологій. Динамічний розвиток традиційних засобів масової комунікації, поява та розгалуженість світової павутини – Інтернету призвели до виникнення єдиного інформаційного простору, так званого єдиного віртуального середовища, об'єднаного сукупністю медіапотоків. Найбільш пріоритетним способом отримання нової інформації є її аудіовізуальне сприйняття. Цим пояснюється якісна зміна перекладацького замовлення, за умов якої традиційні види перекладу

відходять на другий план, поступаючись місцем новому, а саме аудіовізуальному перекладу.

Аудіовізуальний переклад у сучасних лінгвістичних студіюваннях є наймолодшою галуззю завдяки великому попиту і розповсюженості кінематографічної та анімаційної продукції і знаходиться в центрі уваги дослідників (В. Горшкової, М. Вербицької, Р. Матасова, Г. Готліб, Й. Іварсон, П. Райх, І. Ігнат'єва та Г. Люкен, Л. Перес-Гонсалес, І. Гамбієр та інших).

А.В. Козуляєв стверджує, що вітчизняні перекладачі своєчасно не адаптувались до змін у світовому медіапросторі, що призвело до раптового дефіциту кваліфікованих спеціалістів у ситуації безперервного росту попиту з боку електронних

ЗМІ [1]. Аудіовізуальний переклад, за словами В.А. Тиригіної, сформувався в самостійну приватну теорію перекладу лише два десятиліття тому [2, с. 59–62], чим пояснюється недостатня кількість теоретичного матеріалу й установлених стандартів роботи з відеоперекладом та його оцінювання.

Визначення аудіовізуального перекладу є синонімічним, деякі дослідники вважають його теле/відеоперекладом, кіноперекладом, медіаперекладом або екранним перекладом, також трактують і як переклад вербального супроводу до відеоряду, що використовується на телебаченні, в перекладі аудіо- та відеопродукції [3].

Публічні промови як об'єкт перекладознавчого дослідження завжди викликають певні труднощі, оскільки вони є складною системою уявлень та знань, які, окрім тексту, містять ще й екстралінгвістичні фактори, особливо важливі для розуміння повідомлення оригіналу. Перекладач є лише одним із потенційних інтерпретаторів, одним із реципієнтів серед інших реципієнтів, отже, не існує єдиного перекладу та єдиного продукту цього процесу. Це також усього лише виклад інформації для конкретного інтерпретатора і реципієнта [4]. Окрім лінгвістичних, перекладач має також справу і з проблемами технічного характеру, що безпосередньо впливають на рівень еквівалентності та адекватності перекладу, а також у відтворенні перекладеного контенту на екрані у вигляді субтитрів.

Мета статті – визначити, а також проаналізувати стратегії і тактики аудіовізуального перекладу публічних виступів на конференціях TED Talks. Для досягнення вищезазначеної мети було визначено такі **завдання**: 1) проаналізувати специфічні риси субтитрування; 2) визначити основні компоненти стратегії перекладу публічних виступів на конференціях TED Talks; 3) проаналізувати тактики / перекладацькі операції, за допомогою яких реалізується стратегія комунікативно-рівноцінного перекладу публічних виступів на конференціях TED Talks.

Об'єктом статті є відеозаписи публічних промов під час конференції TED Talks.

Предметом статті є стратегії і тактики перекладу відеозаписів публічних виступів на конференціях TED Talks.

Матеріалом дослідження є публічні виступи на конференції TED Talks та їх переклади українською мовою. Загальна тривалість оригінальних виступів становить 620 хвилин.

Виклад основного матеріалу. Публічні лекції на конференціях TED TALKS отримали визнання як професіоналів, так і звичайних споживачів у всьому світі. У сучасному суспільстві лекція не є тільки академічним явищем, вона поступово стає елементом масової культури. Популярність виступів

на наукових конференціях нового формату зумовлена, з одного боку, високою якістю представленого контенту, змістовністю й актуальністю тематики публічних лекцій, а з іншого боку – їх доступністю як для фахівця, так і для звичайного споживача.

І.С. Алексеєва відзначає, що текст та зображення несуть приблизно рівний об'єм інформації, тому поєднати ці ряди слід так, щоб досягти того ж ефекту, який справляє на глядача оригінал [5].

Відмінністю медіаперекладу від інших видів перекладу є те, що центр уваги зміщений із самого тексту на сутність повідомлення в цілому, а також враження від прослуховування чи перегляду аудіовізуального продукту, враховуючи позамовні системи, що впливають на хід думок глядача. А.В. Козуляєв наголошує, що «багато перекладознавців займають лінгвоцентричну/текстоцентричну позицію і схильні вважати аудіовізуальний переклад не стільки перекладом, як міжмовною адаптацією, через те, що особливості субтитрування і дубляжу нібито порушують традиційні уявлення про таку найбільш важливу перекладацьку категорію, як еквівалентність» [1]. Важко не погодитись із цим висловлюванням, адже окрім діалогу чи монологу на екрані відображається й картинка, а також транслюється звук (музика, шуми, фонові звуки). Отже, якщо розглядати медійний переклад з точки зору комунікативно-функціонального підходу до перекладу, переклад-результат повинен розглядатися як текст, створений у певній комунікативній ситуації з певною метою і виконанням певної функції. Саме в цьому полягає принципова відмінність комунікативно-функціонального підходу від текстоцентричного, згідно з яким переклад замінює собою оригінал, відтворюючи максимально повно і точно зміст оригіналу і його комунікативно-релевантні формальні ознаки [6].

Характерною ознакою досліджуваних виступів є використання вербальних (словесних) і невербальних засобів (поза, жести, міміка, одяг, знаки, символи). Публічний виступ передбачає відповідальність промовця за сутність і форму словесного повідомлення та атмосферу офіційності, адже зазвичай її виголошують перед великою аудиторією.

Жанром досліджуваних публічних виступів ми визначили промову, тобто відносно короткий виклад підготовленої інформації (10–20 хв), що має на меті висвітлення вибраної теми, при цьому не без впливу на почуття та волю слухачів.

Серед релевантних чинників, що сприяють адекватності перекладу і кінцевому результату, є такі: тип дискурсу «тексту» перекладу, тобто його особливості та характер (функціональна спрямованість, час і місце виникнення, жанрова приналежність тощо); характер аудиторії, просторова,

часова та соціальна дистанція, статус мови оригіналу та мови перекладу [7].

Тож, урахувавши специфіку вибраного жанру і тематики досліджуваних відеоматеріалів, слід зазначити деякі фактори, що зумовлюють вибір стратегії перекладу:

1. Вербальний візуальний ряд відіграє найважливішу роль – субтитри, перекладені цільовою мовою, несуть головний зміст промови запрошених гостей [8]. Майже 90% інформації глядач отримує саме із цього джерела. Не менш важливим є інший тип вербального повідомлення, відображеного на презентаціях, яке найчастіше потрібно перекладати для повної передачі суті промови.

2. Роль невербального візуального ряду є менш значною, адже сюжет відеозаписів не динамічний, а скоріше статичний. Оскільки досліджується запис публічного виступу на конференції, то камера майже увесь час направлена на лектора, який більшість часу або стоїть на місці, або ходить невеликими кроками. Важливими для більш повного сприйняття подій та змісту промови є артикуляція, міміка та жести доповідача. Окрім цього, сюди можна віднести зображення на презентаціях у вигляді малюнків та статистик у вигляді діаграм, які не підлягають перекладу.

3. Спеціального музичного оформлення досліджуваного відеоматеріалу не має, окрім авторської заставки «TED Talks» на початку. Проте присутні звуки оплесків, вигуків чи інших проявів реакції у слухачів промови на відео. Таку інформацію рекомендовано перекладати, аби люди з вадами слуху теж мали до неї доступ.

4. Вербальний аудіоряд, на нашу думку, є найменш значущим елементом сприйняття інформації, адже люди, що погано або зовсім не володіють мовою оригіналу, швидше за все, не будуть звертати уваги на англійське мовлення. Проте людина з достатнім або високим рівнем володіння вихідної мови менш здатна одразу вхопити зміст повідомлення, адже вона відволікається то на слова промовця, то на український текст. Тому таким глядачам більше підходить перегляд відео з оригінальними англійськими субтитрами для полегшення процесу сприйняття інформації.

Головним завданням будь-якого перекладу є відтворити текст оригіналу засобами іншої мови зі збереженням його комунікативної функції. Простежимо закономірності використання перекладацьких тактик та операцій, задіяних для відтворення стратегії комунікативно-рівноцінного перекладу, на прикладі субтитрів відеозаписів публічних промов під час конференції TED Talks. Переклад виконали Марина Кобенко і Людмила Тюрнікова під редакцією Ганни Лелів.

У рамках комунікативного підходу до перекладу під стратегією перекладу (стратегією здійс-

нення перекладацької діяльності) розуміємо програму здійснення перекладацької діяльності, що формується на основі загального підходу перекладача до виконання перекладу відповідно до мети перекладу [4].

Основними компонентами стратегії перекладу є:
– орієнтування в комунікативній ситуації (далі – КС) з урахуванням особистості та ролі ініціатора перекладу, мети здійснення перекладу, характеру відносин між комунікантами (офіційний/неофіційний), умов здійснення комунікантами предметної діяльності, контакту комунікантів (безпосередній/опосередкований), форма контакту (письмова або усна), соціальних характеристик рецепторів перекладу;

– стратегічне планування характеру поведінки перекладача, необхідного для досягнення мети перекладу. Мета перекладу є найголовнішим фактором, який впливає на планування перекладацької діяльності і формування стратегії перекладу в цілому [6].

Стратегію комунікативно-рівноцінного перекладу публічних промов було реалізовано за допомогою тактик (перекладацьких операцій, використовуваних для вирішення певної задачі з урахуванням вибраної стратегії перекладу): тактики прагматичної адаптації, тактики коректного оформлення інформації, тактики передачі релевантної інформації, тактики відтворення формально-структурних характеристик тексту й тактики модифікації синтаксичної структури вихідного повідомлення, Прийоми (перекладацькі операції), пов'язані з відмінностями в структурах двох мов як засобів реалізації певних тактик перекладу, розглядаються окремо.

1. Тактика передачі релевантної інформації. Реалізується шляхом використання міжмовних і перекладацьких відповідностей, опущення комунікативно-нерелевантної інформації, експлікації значення.

Пошук перекладацького відповідника: consciousness – свідомість.

Перекладацькі трансформації:

а) лексичний рівень

– адаптивне транскодування: Gottfried Leibniz – Готтфрід Ляйбніц; Robert Govers – Роберт Говерз; Richard Feynman – Річард Фейнман; Nancy Kerrigan – Ненсі Керріган;

– калькування: self-awareness – самоусвідомлення;

Англійська	Українська	Рекомендований варіант
emails	імейли	електронні листи
nonsense	нонсенс	Безглуздість/ нісенітниця
deadline	дедлайн	крайній термін/ кінцева дата

short term	коротко-терміновий	короткочасний/короткостроковий
speaker	спікер	промовець
overlap	співпадіння	збіг
guardian angel	ангел-охоронець	янгол-охоронець

На нашу думку, калькування взагалі слід уникати, адже це порушує чистоту та самобутність мови. На більшій кількості субтитрів наявні були як англіцизми (70% усієї кальки), так і русизми (30%), проте перекладач дещо зловживає його використанням.

– конкретизація (заміна слова з більш широким предметно-логічним значенням на більш конкретне: advanced – досконалий та генералізація;

Англійська	Українська
Конкретизація	
So a couple of years ago, I thought I would take some time out...	Тож пару років тому я думав, що варто витратити трохи часу...
You get more tourists. You get more investors.	Вам дістається більше туристів. До вас приходить більше інвесторів.
If you want to sell more products, [...], then you need to start behaving .	Якщо хочеться продавати більше продукції, [...] треба почати добре поводитися .
All of that is going to take a while.	Все це займає певний час.
It was a very, very bad thesis .	Це була дуже, дуже погана дипломна робота .
Генералізація	
Just wanted to enjoy that one moment when all of you thought, "This guy is amazing!"	Мені просто хотілося насолодитися моментом , коли ви всі подумали: «Цей хлопець дивовижний!»
I know that you're not a trained brain expert ...	Я знаю, що ви не експерти ...
He lives entirely in the present moment .	Вона живе лише в теперішньому .
I think we should just accept that we are an inherently conservative species .	Я думаю, нам треба прийняти те, що ми консервативний вид .

б) граматичний рівень

– вилучення: means different **things** – означає різне;

– граматична заміна: strategy – стратегії;

– функціональна заміна: to excel – досконали;

в) лексико-граматичний рівень

– описовий переклад:

The first is hard to achieve, since robots can sense their environment but cannot make sense of it.

Першого вміння – відчувати й розпізнавати середовище – досягнути важко, оскільки роботи

можуть відчувати середовище, але не розуміють того, що відчують.

2. Тактика прагматичної адаптації тексту (адаптації підлягають явища, що відрізняються національно-культурною специфікою і незнайомі одержувачам ПТ, відсутні в МП, феномени, що відрізняються конотативним значенням у МП). Реалізується шляхом здійснення контекстуальної заміни, транспозиції з поясненням у тексті, наближеного перекладу, описового перекладу, експлікації значення.

Перекладацькі трансформації:

а) лексичний рівень

– контекстуальна заміна: machine – робот;

б) лексико-граматичний рівень

– наближений переклад: buzzword – популярний термін;

– експлікація: емерджентні явища – спонтанні, раптові явища.

3. Тактика коректного оформлення інформації (відповідно з нормативними вимогами МП). Реалізується шляхом здійснення перестановки, додавання, заміни, опущення.

Перекладацькі трансформації – граматичний рівень:

– вилучення: the meaning of the word – слова;

– перестановка: Seventeenth-century thinker – мислитель сімнадцятого сторіччя;

– додавання: prerequisite – обов'язкова передумова;

– функціональна заміна: to climb – подолання;

– граматична заміна: a human – люди.

4. Тактика відтворення формально-структурних характеристик публічної промови: відтворення/опущення/додавання окремих композиційних елементів тексту, відтворення/зміна порядку репрезентації інформації в межах логічно пов'язаних сегментів тексту (речення, абзаци).

Пошук перекладацьких відповідників: research – дослідження.

Перекладацькі трансформації – лексико-граматичний рівень:

– наближений переклад: roll their eyes to the heavens – розводять руками;

– компенсація: Consciousness, unfortunately, is a buzzword that means different things to different people.

Свідомість – це популярний термін, що для різних людей означає різне і, на жаль, не має єдиного універсально прийнятого визначення.

5. Тактика модифікації синтаксичної структури вихідного повідомлення.

Зміна порядку викладу інформації в межах одного речення:

Although we do not know how to create a robot with consciousness, we can imagine what a robot would look like that is more advanced than us, given this framework for measuring consciousness.

Хоча ми не знаємо, як наділити робота свідомістю, використовуючи схему для оцінки свідомості, ми можемо уявити, як виглядав би робот, досконаліший, ніж людина.

Об'єднання двох речень в одне:

Consciousness, unfortunately, is a buzzword that means different things to different people. Sadly, there is no universally accepted definition of the term.

Свідомість – це популярний термін, що для різних людей означає різне і, на жаль, не має єдиного універсально прийнятого визначення.

Членування – поділ одного, зазвичай складного речення, на декілька менших простих речень, адже особливістю мови Саймона Анхольта є вживання складних речень.

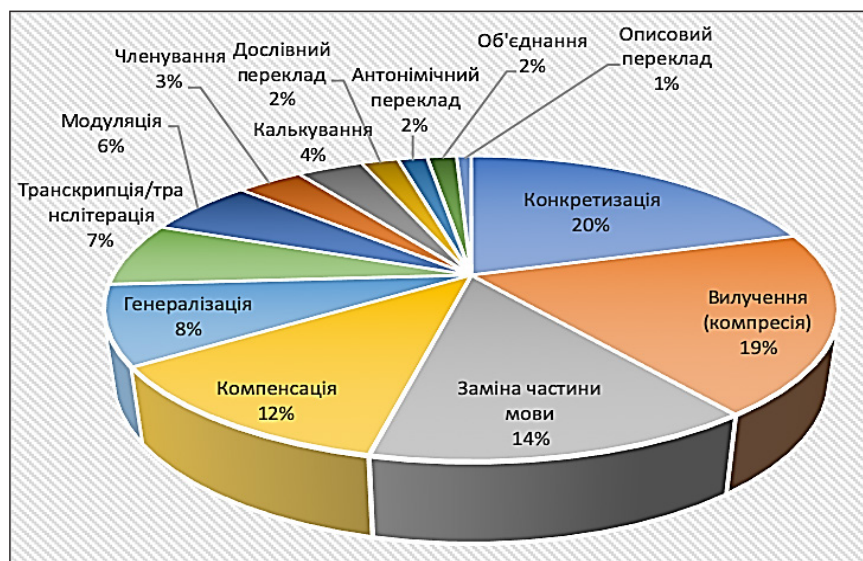
What they see is cardboard cutouts, and it's very sad and it's very lonely, and it's very rare, fortunately.

Вони бачать картонні шаблони. І це дуже сумно і самотньо, але й дуже рідкісно, на щастя.

Зустрічається також і зворотній прийом – об'єднання:

I've had enough hearing about competitive countries. I've had enough hearing about prosperous, wealthy, fast-growing countries. I've even had enough hearing about happy countries because in the end that's still selfish. Я багато чув про конкурентоспроможні країни, я багато чув про заможні, процвітаючі, швидко зростаючі країни, я навіть багато чув про щасливі країни, тому що зрештою йдеться про егоїзм.

Висновки і перспективи подальших досліджень. На основі проаналізованих перекладацьких операцій було створено діаграму з кількісними підрахунками з метою наочно показати частотність використання кожної з розглянутих операцій (див. рис. 1).

Рис. 1. Діаграма частотності вживання перекладацьких операцій (переклад субтитрів до відеозаписів публічних виступів на конференції TED talks)

Отже, найпоширенішими засобами відтворення змісту оригіналу стали конкретизація (20,4%) та вилучення (19,2%), що, на нашу думку, зумовлено особливостями лексичної системи досліджуваної мовної пари та специфікою аудіовізуального перекладу. Нерідко зустрічається й заміна частини мови, що пояснюється відмінністю досліджуваних мов на граматичному рівні.

Компенсація та генералізація також часто застосовуються перекладачами через специфіку лексичного складу англійської та української мов.

Транскодування використовується здебільшого для перекладу власних та географічних назв в обох відео. Забезпечити вірне тлумачення слів іноземних промовців допомагає модуляція (6%). Засіб членування використовується напрочуд рідко. За спостереженням, перекладачі тяжіли до максимально близького відтворення слів промовців та не скорочували речень, щоб не втратити послідовність та логічність думки.

На жаль, у текстах перекладу присутні русизми та англіцизми, які становлять майже 4% від усіх трансформацій.

Найменш поширеними виявилися такі трансформації, як антонімічний, описовий переклади та об'єднання простих речень у складне, що зумовлено наявністю формальних обмежень та прагнення до якомога стислої та зрозумілої передачі змісту вихідного повідомлення.

Підсумовуючи, зазначимо, що специфіка жанру публічного виступу, його лінгвістичні та структурні ознаки зумовлюють інформативний характеру перекладу субтитрів, орієнтований на передачу змісту засобами мови перекладу.

Саме це пояснює той факт, що найрозповсюдженішою трансформацією в аналізованих текстах є генералізація, вилучення, заміна частин мови, компенсація та генералізація, які зумовлені правилами синтаксису та граматичної сполучності в межах речення та словосполучення англійської мови. Такий вибір перекладацьких прийомів зумовлений унікальністю поєднання вербальних та невербальних засобів комунікації, взаємозв'язку між зображенням та звуком, а також особливостями функціонування англійської та української мов.

Не викликає сумнівів, що метод перекладу повинен відповідати типу тексту. Природно,

щоб класифікація тексту здійснювалася шляхом віднесення конкретного тексту до того або іншого типу, до якого можна застосувати той або інший метод перекладу. Головна мета при цьому – відтворити текст оригіналу засобами іншої мови зі збереженням його комунікативної функції. Тільки спеціальна мета, якій переклад повинен служити в конкретному випадку, або специфіка кола глядачів, для якого він призначений, можуть бути обґрунтуваннями для відступу від цієї вимоги.

У разі оцінки якості перекладу публічного виступу береться до уваги, чи вдалося передати повністю зміст та інформацію в тексті перекладу. Із цієї найважливішої вимоги випливає, що мовне оформлення перекладу повинне беззастережно відповідати законам мови перекладу, іншими словами, мовне оформлення перекладу орієнтовано насамперед на мову перекладу, що спостерігається в проведеному дослідженні. Домінуючою виступає мова перекладу, оскільки найважливішим є передача інформаційного змісту у звичній мовній формі.

Проведений аналіз висвітлює лише один з аспектів дослідження особливостей перекладу англійської публічних виступів українською мовою, що відкриває перспективи подальшого вивчення зазначеної проблематики, які вбачаємо в дослідженні особливостей публічних виступів українсько-англійського напрямку перекладу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Козуляев А.В. Обучение динамически эквивалентному переводу аудиовизуальных произведений: опыт разработки и освоения инновационных методик в рамках школы аудиовизуального перевода. *Вестник Пермского национального исследовательского политехнического университета : Сер. Языкозн. и педагог.* 2015. № 3 (13). С. 24.
2. Тырыгина В.А. Медиажанры в когнитивной интерпретации. *Вопросы когнитивной лингвистики.* 2007. № 1. С. 58–69.
3. Bogucki Ł., & Deckert M. *The Palgrave Handbook of Audiovisual Translation and Media Accessibility (Palgrave Studies in Translating and Interpreting)* (1st ed. 2020 ed.). Palgrave Macmillan, 2020.
4. Жмаева Н.С., Юхимець С.Ю. До питання визначення критеріїв оцінювання адекватності перекладу. *Науковий вісник ПНПУ імені К. Д. Ушинського. Лінгвістичні науки* : зб. наук. праць. Одеса : Астропринт, 2019. Вип. 29. С. 104–119.
5. Алексеева И.С. Введение в переводведение : учеб. пособие для студ. филол. и лингв. фак. высш. учеб. заведений. Санкт-Петербург, 2004. 352 с.
6. Сдобников В.В. Коммуникативная ситуация как основа выбора стратегии перевода : дис. ... д-ра филол. наук : 10.02.20 ; Нижегородский государственный лингвистический университет им. Н.А. Добролюбова. Москва, 2015. 492 с.
7. Fairclough N. *Media Discourse* (Hodder Arnold Publication) (1st ed.). Bloomsbury USA, 1995.
8. Cintas D.J., Remael A. *Audiovisual Translation: Subtitling (Translation Practices Explained)* (1st ed.). Routledge, 2014.

REFERENCES

1. Alekseeva, I. S. (2004). *Vvedenie v perevodovedenie* [Introduction into Translation Studies]. St. Petersburg. [in Russian].
2. Bogucki, Ł., & Deckert, M. (2020). *The Palgrave Handbook of Audiovisual Translation and Media Accessibility (Palgrave Studies in Translating and Interpreting)* (1st ed. 2020 ed.). Palgrave Macmillan.
3. Cintas, D. J., & Remael, A. (2014). *Audiovisual Translation: Subtitling (Translation Practices Explained)* (1st ed.). Routledge.
4. Fairclough, N. (1995). *Media Discourse (Hodder Arnold Publication)* (1st ed.). Bloomsbury USA.
5. Kozulyaev A. V. (2015) *Obuchenie dinamichecki ekvivalentnomu perevodu audiovizualnykh proizvedeniy* [Teaching the dynamically equivalent translation of audiovisual discourses: innovative approaches of the school of audiovisual translation] : opyt razrabotki i osvoeniya innovatsionnykh metodik v ramkah shkoly audiovizualnogo perevoda // *Vestnik Permskogo natsionalnogo issledovatel'skogo politehnicheskogo universiteta*, 3 (13). p. 24. [in Russian].
6. Sdobnikov, V. V. (2015). *Kommunikativnaia situatsiia kak osnova vybora strategii perevoda* [Communicative Situation as the Basis for Choosing a Translation Strategy]. *Doctor's thesis*. Moscow [in Russian].
7. Tyryigina V. A. (2007) *Mediazhanry v kognitivnoy interpretatsii* [Media genres: cognitive interpretation]// *Voprosyi kognitivnoy lingvistiki*. 1. p. 58-69. Moscow [in Russian].
8. Zhmaieva, N. S., & Yuhymets, S. Yu. (2019). *Do pytannia vyznachennia kryteriiv otsiniuvannia adekvatnosti perekladu* [On the issue of translation adequacy assessment criteria]. *PNPU imeni K. D. Ushynskoho: zb. nauk. prats (lingvistychni nauky)*, 29, 104–119 [in Ukrainian].